Perjantai 19. kesäkuuta 2020

P9_TA(2020)0173

Rasisminvastaiset mielenosoitukset George Floydin kuoleman johdosta

Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. kesäkuuta 2020 rasisminvastaisista mielenosoituksista George Floydin kuoleman johdosta (2020/2685(RSP))

(2021/C 362/08)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) ja erityisesti sen johdanto-osan toisen ja neljännen–seitsemännen kappaleen sekä 2 artiklan, 3 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan ja 6 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 10 ja 19 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 2, 3, 4, 5 ja 21 artiklan,

— ottaa huomioon rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29. kesäkuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/43/EY ([1]),

— ottaa huomioon rasismin ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin 28. marraskuuta 2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/913/YOS ([2]),

— ottaa huomioon rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta 25. lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/29/EU ([3]),

— ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston perusoikeusraportin 2020, perusoikeusviraston joulukuussa 2017 julkaiseman toisen Euroopan unionin vähemmistöjä ja syrjintää koskevan tutkimuksen (EU-MIDIS II), 23. marraskuuta 2018 ja 15. marraskuuta 2019 julkaistut perusoikeusviraston tutkimukset ”Being black in the EU” (”Tummaihoisena EU:ssa”) sekä perusoikeusviraston raportin rotuun perustuvan syrjinnän ja rasistisen väkivallan kokemuksista afrikkalaistaustaisten henkilöiden keskuudessa EU:ssa,

— ottaa huomioon 16. tammikuuta 2019 antamansa päätöslauselman perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa vuonna 2017 ([4]),

— ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa rasismista ja vähemmistöihin kohdistuvasta vihasta maailmassa,

— ottaa huomioon 26. maaliskuuta 2019 antamansa päätöslauselman afrikkalaistaustaisten henkilöiden perusoikeuksista Euroopassa ([5]),

— ottaa huomioon 14. helmikuuta 2019 antamansa päätöslauselman oikeudesta rauhanomaiseen mielenosoitukseen ja oikeasuhteisesta voimankäytöstä ([6]),

— ottaa huomioon kesäkuussa 2016 perustetun rasismin, muukalaisvihan ja muiden suvaitsemattomuuden muotojen torjumista käsittelevän EU:n korkean tason työryhmän,

— ottaa huomioon Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaisen komission (ECRI) yleistä politiikkaa koskevat suositukset,

— ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 2. kesäkuuta 2020 George Floydin kuoleman johdosta videoyhteyden avulla pitämän lehdistötilaisuuden,

---

([1]) EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.
([2]) EUVL L 328, 6.12.2008, s. 55.
([3]) EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57.
([4]) Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2019)0032.
([5]) Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2019)0239.
([6]) Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2019)0127.

Perjantai 19. kesäkuuta 2020

— ottaa huomioon ihmisoikeuksien alivaliokunnassa 5. kesäkuuta 2020 käydyn keskustelun George Floydin tapauksesta,

— ottaa huomioon perusoikeusviraston 5. joulukuuta 2018 päivätyn laittoman profiloinnin ehkäisemistä koskevan oppaan ”Preventing unlawful profiling today and in the future: a guide”,

— ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen kahdennentoista pöytäkirjan syrjinnän kiellosta,

— ottaa huomioon Euroopan neuvoston ministerikomitean 19. syyskuuta 2001 antaman suosituksen eurooppalaisiksi poliisin eettisiksi ohjeiksi,

— ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen vuodelta 1948,

— ottaa huomioon vuonna 1966 tehdyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,

— ottaa huomioon kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja YK:n rotusyrjinnän poistamista käsittelevän komitean (CERD) yleissuositukset,

— ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvaltuutetun Michelle Bachelet’n 28. toukokuuta 2020 antaman julkilausuman, jossa tuomitaan George Floydin surmaaminen,

— ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusneuvoston erityismenettelyjen riippumattomien asiantuntijoiden 5. kesäkuuta 2020 antaman julkilausuman järjestelmään juurtuneen rasismin vastaisista mielenosoituksista Yhdysvalloissa,

— ottaa huomioon vuonna 2002 annetun Durbanin julistuksen ja toimintaohjelman ja sen jatkotoimet sekä rasismin, rotusyrjinnän, muukalaisvihamielisyyden ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden nykyaikaisia muotoja käsittelevän YK:n erityisraportoijan raportin rasismin, rotusyrjinnän, muukalaisvihamielisyyden ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden torjunnasta,

— ottaa huomioon kansainvälisen afrikkalaistaustaisten vuosikymmenen,

— ottaa huomioon Yhdysvaltain perustuslain,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,

A. ottaa huomioon, että George Floyd, 46-vuotias aseistamaton afrikkalaisamerikkalainen mies, pidätettiin 25. toukokuuta 2020 Minneapolisissa, Minnesotassa, koska hänen väitettiin käyttäneen väärennettyä seteliä, ja hän kuoli valkoisen poliisin painettua polvella hänen kaulaansa 8 minuutin 46 sekunnin ajan; ottaa huomioon, että George Floyd totesi useaan otteeseen, ettei hän saa henkeä;

B. ottaa huomioon, että George Floydin kuolema, joka on jälleen yksi esimerkki poliisin liiallisesta voimankäytöstä ja poliisien tekemistä surmista, on johtanut laajoihin mielenosoituksiin ja protesteihin rasismia ja poliisiväkivaltaa vastaan kaikkialla Yhdysvalloissa sekä muualla maailmassa;

C. ottaa huomioon, että laajojen protestien jälkeen poliisi Derek Chauvinin alkuperäinen syyte kolmannen asteen murhasta eli kuolemantuottamuksesta muutettiin toisen asteen murhaksi eli tapoksi, josta enimmäisrangaistus on 35 vuotta; ottaa huomioon, että kolme muuta George Floydin pidätykseen osallistunutta poliisia on erotettu ja heitä syytetään avunannosta;

D. ottaa huomioon, että väkivalta ja omaisuuden tuhoaminen eivät ratkaise syvään juurtuneen syrjinnän ongelmaa ja ne on tuomittava ankarasti; ottaa huomioon, että mielenosoittajien on ilmaistava vaatimuksensa oikeuden toteutumisesta rauhanomaisesti ja että poliisin ja muiden turvallisuusjoukkojen on pidättäydyttävä pahentamasta nykyistä jännittynyttä tilannetta liiallisella voimankäytöllä;

Perjantai 19. kesäkuuta 2020

E. ottaa huomioon, että poliisiväkivaltaa ja poliisin rasismia vastustavilla protesteilla on ollut Yhdysvalloissa pitkä historia jo ennen George Floydin kuoleman jälkeisiä protesteja; ottaa huomioon, että Yhdysvalloissa jopa 40 prosenttia vangeista on mustia ja tummaihoisia, vaikka heidän osuutensa koko väestöstä on 13 prosenttia; ottaa huomioon, että Yhdysvalloissa poliisin pidättämien henkilöiden kuolleisuus on mustien keskuudessa kuusi kertaa korkeampi kuin valkoisten keskuudessa ja latinalaisamerikkalaisten keskuudessa kolme kertaa korkeampi ([7]) ja sama koskee myös liiallista tai kuolemaan johtavaa voimankäyttöä, joka on kohdistunut suhteettomasti tummaihoisiin ihmisiin;

F. ottaa huomioon, että mielenosoitusten aikana tapahtui joitakin yksittäisiä väkivaltaisuuksia muun muassa Minneapolisissa;

G. ottaa huomioon, että presidentti Trump lähetti paikalle kansalliskaartin;

H. ottaa huomioon, että Yhdysvaltain presidentin reaktio ja provosoiva retoriikka, muun muassa hänen uhkauksensa lähettää paikalle maan armeija, jos käynnissä olevat mielenosoitukset eivät pääty, ovat vain voimistaneet protesteja;

I. ottaa huomioon, että CNN:n toimittaja Omar Jimenez ja hänen kollegansa pidätettiin heidän tehdessään lähetystä Minneapolisin mielenosoituksesta ja heidät vapautettiin myöhemmin sen jälkeen kun oli vahvistettu, että he olivat tiedotusvälineiden edustajia; ottaa huomioon, että suurta määrää toimittajia estettiin raportoimasta vapaasti mielenosoituksista, vaikka heidän lehdistökorttinsa olivat näkyvästi esillä, ja että poliisit hyökkäsivät kymmeniä toimittajia vastaan ja jotkut heistä loukkaantuivat vakavasti;

J. toteaa, että unioni on sitoutunut kunnioittamaan sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta sekä yhdistymis- ja kokoontumisvapautta; toteaa, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan perusoikeuksia rajoitettaessa on aina noudatettava laillisuuden, tarpeellisuuden ja suhteellisuuden periaatteita;

K. ottaa huomioon, että koska näiden vapauksien käyttöön liittyy velvollisuuksia ja vastuuta, se voidaan asettaa sellaisten muodollisuuksien, ehtojen, rajoitusten ja rangaistusten alaiseksi, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen turvallisuuden, alueellisen koskemattomuuden tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, muiden henkilöiden maineen tai oikeuksien turvaamiseksi, luottamuksellisten tietojen paljastumisen estämiseksi tai tuomioistuinten arvovallan ja puolueettomuuden varmistamiseksi, kuten Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklassa määrätään;

L. ottaa huomioon, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaan EU kunnioittaa kaikkien jäsenvaltioiden ”keskeisiä valtion tehtäviä, erityisesti niitä, joiden tavoitteena on valtion alueellisen koskemattomuuden turvaaminen, yleisen järjestyksen ylläpitäminen sekä kansallisen turvallisuuden takaaminen”; ottaa huomioon, että ”erityisesti kansallinen turvallisuus säilyy yksinomaan kunkin jäsenvaltion vastuulla”;

M. ottaa huomioon, että George Floydin kuoleman ja Yhdysvaltojen protestien jälkeen tuhannet ihmiset Euroopassa ja ympäri maailmaa osallistuivat eri kaupungeissa marsseille, joissa tuettiin Yhdysvaltojen protesteja ja protestoitiin rasismia vastaan ”Black Lives Matter” -liikkeen kanssa; toteaa, että ”Black Lives Matter” ei ole mikään uusi liike;

N. ottaa huomioon, että joissakin EU:n jäsenvaltioissa protestit voimistivat mustiin ja tummaihoisiin kohdistuvan rasismin vastaista liikettä ja niiden myötä myös nostettiin esiin Euroopan siirtomaahistoriaa ja sen roolia Atlantin yli käydyssä orjakaupassa; katsoo, että nämä epäoikeudenmukaisuudet ja rikokset ihmisyyttä vastaan olisi tunnustettava EU:n tasolla ja kansallisesti ja niitä olisi käsiteltävä institutionaalisella tasolla ja koulutuksessa;

O. ottaa huomioon, että osa kansainvälisestä yhteisöstä torjui jyrkästi liiallisen voimankäytön, tuomitsi kaikenlaisen väkivallan ja rasismin ja kehotti puuttumaan kaikkiin tällaisiin tapauksiin nopeasti, tehokkaasti ja oikeusvaltioperiaatetta ja ihmisoikeuksia täysimääräisesti kunnioittaen; katsoo, että EU:n toimielinten johtajien olisi tuomittava julkisesti ja varauksetta rasismi ja poliisiväkivalta, joka on johtanut George Floydin ja muiden kuolemaan;;

([7]) https://www.ncbi.nih.gov/pmc/articles/PMC5559881/

Perjantai 19. kesäkuuta 2020

P. toteaa, että demokratia, oikeusvaltio ja perusoikeudet ovat EU:n oikeudessa vahvistettuja keskeisiä periaatteita; katsoo, että näiden yhteisten periaatteiden ja arvojen olisi yhdistettävä meitä ja saatava meidät torjumaan yhdessä kaikenlaista epäoikeudenmukaisuutta, rasismia ja syrjintää;

Q. ottaa huomioon, että oikeus yhdenvertaiseen kohteluun ja syrjimättömyyteen on perussopimuksissa ja perusoikeuskirjassa vahvistettu perusoikeus ja sitä olisi kunnioitettava kaikilta osin;

R. toteaa, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohdan mukaan kiellettyä on kaikenlainen syrjintä, joka perustuu sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautuneisuuteen tai muuhun sellaiseen seikkaan;

S. ottaa huomioon, että EU:n tunnuslause ”Moninaisuudessaan yhtenäinen” kattaa kansalaisuuden lisäksi myös kaikki edellä mainitut perusteet;

T. toteaa, että rasismi on huolenaihe eri puolilla maailmaa ja että rasistiset ja muukalaisvihamieliset asenteet ovat vallalla kaikkialla maailmassa;

U. toteaa, että rakenteellinen rasismi näkyy myös sosioekonomisena eriarvoisuutena ja köyhyytenä ja nämä tekijät vaikuttavat toisiinsa ja vahvistavat toisiaan; toteaa, että tämä näkyy erityisen hyvin työmarkkinoilla, joilla kaikkein epävarmimmissa työsuhteissa olevat työntekijät ovat tummaihoisia, mutta myös asumisessa ja koulutuksessa; katsoo, että tasa-arvotoimien ja rakenteellisen rasismin vastaisten toimien on kuljettava käsi kädessä ja niitä on käsiteltävä järjestelmällisesti;

V. ottaa huomioon, että perusoikeusviraston mukaan rotusyrjintä ja rotuun perustuva häirintä ovat edelleen yleisiä kaikkialla Euroopan unionissa ([8]); ottaa huomioon, että rotuvähemmistöihin ja etnisiin vähemmistöihin kohdistuu häirintää, väkivaltaa ja vihapuhetta sekä verkossa että sen ulkopuolella; ottaa huomioon, että rotuvähemmistöt ja etniset vähemmistöt kohtaavat EU:ssa rakenteellista syrjintää kaikilla aloilla, mukaan lukien asuminen, terveydenhuolto, työllisyys ja koulutus;

W. ottaa huomioon, että perusoikeusviraston tutkimuksen mukaan etniseen tai maahanmuuttajataustaan perustuvasta rasismista ja syrjinnästä Euroopassa eniten kärsiviä rodullistettuja ryhmiä ovat romanit sekä Pohjois-Afrikasta ja Saharan eteläpuolisesta Afrikasta tulevat henkilöt ([9]); toteaa, että perusoikeusviraston tutkimusten mukaan myös muslimeihin ([10]) ja juutalaisiin ([11]) kohdistuu paljon syrjintää ja rasismia;

X. ottaa huomioon, että eräät mielipidejohtajat ja poliitikot eri puolilla EU:ta tukevat rasistisia ja muukalaisvastaisia asenteita, mikä edistää rasismille, syrjinnälle ja viharikoksille otollisen alustan tarjoavaa yhteiskunnallista ilmapiiriä; toteaa, että tätä ilmapiiriä ruokkivat entisestään populistiset liikkeet ja ääriliikkeet, jotka pyrkivät jakamaan yhteiskuntiamme; ottaa huomioon, että tällainen toiminta on vastoin unionin yhteisiä arvoja, joihin kaikki jäsenvaltiot ovat sitoutuneet;

Y. toteaa, että poliisi- ja lainvalvontaviranomaisten työnä on puolustaa ihmisten turvallisuutta EU:ssa ja suojella heitä rikollisuudelta, terrorismilta ja laittomuuksilta sekä soveltaa lakia toisinaan vaikeissa olosuhteissa; toteaa, että poliisit vaarantavat usein henkensä suojellakseen muita;

Z. ottaa huomioon, että rasismia, syrjintää sekä liiallista ja kuolemaan johtavaa voimankäyttöä esiintyy poliisien keskuudessa myös EU:ssa; ottaa huomioon, että useiden jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisia on arvosteltu liiallisesta voimankäytöstä; toteaa, että kun henkilö joutuu poliisin tai muiden valtion virkamiesten kanssa tekemisiin, turvautuminen fyysiseen voimankäyttöön, joka ei ole ehdottoman välttämätöntä henkilön oman käyttäytymisen vuoksi, heikentää ihmisarvoa ja loukkaa periaatteessa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklassa vahvistettua oikeutta ([12]); katsoo, että suhteeton voimankäyttö olisi tuomittava jyrkästi;

([8]) https://fra.europa.eu/en/news/2019/rising-inequalities-and-harassment-fundamental-rights-protection-falters
([9]) https://fra.europa.eu/en/publication/2017/second-european-union-minorities-and-discrimination-survey-main-results/
([10]) https://fra.europa.eu/en/publication/2017/second-european-union-minorities-and-discrimination-survey-muslims-selected
([11]) https://fra.europa.eu/en/publication/2018/experiences-and-perceptions-antisemitism-second-survey-discrimination-and-hate
([12]) Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 17. huhtikuuta 2012, asia Rizvanov v. Azerbaidžan, 49 kohta.

AA. ottaa huomioon, että perusoikeusvirasto on raportoinut, että mustat ja tummaihoiset ihmiset EU:ssa kokevat rotuun perustuvaa ja syrjivää profilointia; ottaa huomioon, että neljäsosa kaikista perusoikeusviraston tutkimukseen osallistuneista afrikkalaistaustaisista henkilöistä oli tutkimusta edeltäneiden viiden vuoden aikana joutunut poliisin pysäyttämiksi ja että näistä vastaajista 41 prosenttia luonnehti viimeisintä pysäytystään rotuun perustuvaksi profiloinniksi ([13]);

AB. ottaa huomioon, että enemmistö (63 prosenttia) poliisin rasististen fyysisten hyökkäysten uhreiksi joutuneista vastaajista ei ilmoittanut tapauksesta joko siksi, että heistä tuntui, että ilmoittaminen ei muuttaisi mitään (34 prosenttia), tai siksi, että he eivät luottaneet poliisiin tai pelkäsivät poliisia (28 prosenttia) ([14]); katsoo, että on tarpeen varmistaa poliisiväkivallan uhrien suojelu ja oikeussuojan saatavuus;

AC. ottaa huomioon, että Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODHIR) viharikoksia koskevassa vuosikertomuksessa on todettu, että vaikka mustat ja tummaihoiset henkilöt kokevat usein rasistista väkivaltaa, monissa maissa ei ole saatavilla oikeusapua eikä taloudellista tukea väkivaltaisista hyökkäyksistä toipuville uhreille;

AD. katsoo, että EU:n toimielinten on toteutettava konkreettisia toimia puuttuakseen rakenteelliseen rasismiin, syrjintään ja rodullisten ja etnisten vähemmistöryhmien aliedustukseen sen rakenteissa;

AE. katsoo, että rasismin ja syrjinnän torjuntaa yhteiskunnissamme on tehostettava ja että vastuu tästä on yhteinen; katsoo, että Euroopan unionin on kiireellisesti pohdittava monien vähemmistöryhmien kohtaamaa rakenteellista rasismia ja syrjintää ja sitouduttava sen torjumiseen;

1. vahvistaa, että mustien elämällä on väliä;

2. tuomitsee jyrkästi George Floydin järkyttävän kuoleman Yhdysvalloissa sekä vastaavat surmat muualla maailmassa; ilmaisee osanottonsa hänen sukulaisilleen ja ystävilleen sekä muiden uhrien läheisille; kehottaa viranomaisia tutkimaan tämän ja vastaavat tapaukset perusteellisesti ja saattamaan syylliset oikeuden eteen;

3. tuomitsee jyrkästi kaikki rasismin, vihan ja väkivallan muodot sekä fyysiset tai sanalliset hyökkäykset, jotka kohdistuvat tiettyä rotua tai etnistä alkuperää, uskontoa tai vakaumusta ja kansallisuutta edustaviin henkilöihin sekä julkisesti että yksityisesti; muistuttaa, että rasismille ja syrjinnälle ei ole sijaa yhteiskunnissamme; pyytää komissiota, Eurooppa-neuvostoa ja neuvostoa omaksumaan jyrkän ja päättäväisen kannan Euroopassa esiintyvää rasismia, väkivaltaa ja epäoikeudenmukaisuutta vastaan;

4. kehottaa Yhdysvaltain hallitusta ja viranomaisia ryhtymään päättäväisiin toimiin maan poliisiväkivaltana ilmenevään rakenteelliseen rasismiin ja eriarvoisuuteen puuttumiseksi; tuomitsee Yhdysvaltojen rauhanomaisiin mielenosoittajiin ja toimittajiin kohdistetut poliisin tukahduttamistoimet ja pitää erittäin valitettavana, että Yhdysvaltain presidentti on uhannut lähettää paikalle maan armeijan;

5. tukee viimeaikaisia laajoja rasismin ja syrjinnän vastaisia mielenosoituksia, joita on ollut Euroopan pääkaupungeissa ja muissa kaupungeissa kaikkialla maailmassa George Floydin kuoleman jälkeen; tuo esiin mielenosoittajien kehotuksen vastustaa sortoa ja rakenteellista rasismia Euroopassa; ilmaisee solidaarisuutensa, kunnioituksensa ja tukensa rauhanomaisille mielenosoituksille ja katsoo, että yhteiskuntiemme on päästävä eroon rakenteellisesta rasismista ja eriarvoisuudesta; muistuttaa, että jokaisen yksilön oikeus rauhanomaiseen mielenosoitukseen on kirjattu kansainvälisiin sopimuksiin;

6. tuomitsee valkoisen rodun ylemmyyden kaikissa muodoissaan, myös sellaisten iskulauseiden käytön, joilla pyritään heikentämään ja horjuttamaan Black Lives Matter -liikettä ja vähättelemään sen merkitystä;

7. tuomitsee ryöstelyn, tuhopoltot, ilkivallan ja julkisen ja yksityisen omaisuuden tuhoamisen, joihin jotkut väkivaltaiset mielenosoittajat ovat syyllistyneet; tuomitsee myös ääriliikkeet ja demokratian vastaiset voimat, jotka tarkoituksellisesti käyttävät väärin rauhanomaisia mielenosoituksia pahentaakseen konflikteja tarkoituksenaan levittää epäjärjestystä ja anarkiaa;

([13]) Perusoikeusvirasto: Toinen Euroopan unionin vähemmistöjä ja syrjintää koskeva tutkimus: Tummaihoisena EU:ssa, https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/a800fc5f-25fa-11ea-af81-01aa75ed71a1

([14]) Perusoikeusvirasto: Toinen Euroopan unionin vähemmistöjä ja syrjintää koskeva tutkimus: Tummaihoisena EU:ssa, https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/a800fc5f-25fa-11ea-af81-01aa75ed71a1

Perjantai 19. kesäkuuta 2020

8. kehottaa kaikkia johtajia ja kansalaisia olemaan lipsumatta arvoistaan ja edistämään nykyistä vahvemmin ihmisoikeuksia, demokratiaa, yhdenvertaisuutta lain edessä sekä vapaita ja riippumattomia tiedotusvälineitä; tuomitsee johtajien lausunnot ja toimet, jotka uhkaavat horjuttaa näitä arvoja ja laajentaa jakolinjoja yhteiskunnissamme; toteaa, että nämä arvot muodostavat sekä EU:n että Yhdysvaltojen perustan ja myös transatlanttinen yhteistyömme perustuu näihin yhteisiin arvoihin; korostaa, että on tärkeää tiivistää parlamenttien välistä yhteistyötä transatlanttisen lainsäätäjien vuoropuhelun kautta, jotta voidaan vaihtaa näkemyksiä ja parhaita käytäntöjä sen puitteissa pidettävässä tulevassa kokouksessa ja selvittää oikeudellisia keinoja rakenteellisen rasismin torjumiseksi ja ihmisoikeuksien suojelemiseksi;

9. kehottaa tiivistämään monenvälistä yhteistyötä rasismin ja syrjinnän torjumiseksi; kehottaa komissiota tekemään tiivistä yhteistyötä kansainvälisten toimijoiden, kuten Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj), YK:n, Afrikan unionin ja Euroopan neuvoston, sekä muiden kansainvälisten kumppaneiden kanssa rasismin torjumiseksi kansainvälisellä tasolla; panee tyytyväisenä merkille 54 Afrikan maan pyynnön pitää YK:n ihmisoikeusneuvostossa 17. kesäkuuta 2020 kiireellinen keskustelu nykyisistä ihmisoikeusloukkauksista, joiden pontimena on rasismi, järjestelmään juurtuneesta rasismista, poliisiväkivallasta ja rauhanomaisiin mielenosoituksiin kohdistuvasta väkivallasta;

10. kehottaa EU:n toimielimiä, elimiä ja virastoja sekä jäsenvaltioita tuomitsemaan jyrkästi ja julkisesti suhteettoman voimankäytön ja rasistiset suuntaukset lainvalvonnassa EU:ssa, Yhdysvalloissa ja muualla maailmassa aina, kun niitä esiintyy;

11. katsoo, että rasismin torjunta on horisontaalinen kysymys ja että se olisi otettava huomioon kaikilla unionin politiikan aloilla; muistuttaa, että kaikilla kansalaisilla olisi oltava oikeus suojeluun tällaiselta eriarvoisuudelta sekä yksilöinä että ryhmänä, mukaan lukien positiiviset toimenpiteet heidän oikeuksiensa edistämiseksi ja täysimääräisen ja yhdenvertaisen toteutumisen varmistamiseksi;

12. palauttaa mieliin 26. maaliskuuta 2019 antamansa päätöslauselman afrikkalaistaustaisten henkilöiden perusoikeuksista ja kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita panemaan sen pikaisesti täytäntöön;

13. on erittäin huolissaan EU:ssa viime vuosina julkisuuteen tuoduista tapauksista, joissa on ilmoitettu turvallisuusjoukoissa ilmenevästä oikeistolaisesta ääriajattelusta ([15]);

14. kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita tunnustamaan virallisesti mustiin, tummaihoisiin ja romaneihin kohdistuneet aiemmat epäoikeudenmukaisuudet ja rikokset ihmisyyttä vastaan; toteaa, että orjuus on rikos ihmisyyttä vastaan, ja kehottaa nimeämään joulukuun 2. päivän eurooppalaiseksi orjakaupan poistamisen muistopäiväksi; kannustaa jäsenvaltioita sisällyttämään mustien ja tummaihoisten henkilöiden ja romanien historian koulujen opetusohjelmiin;

15. muistuttaa koulutuksen ratkaisevasta roolista ennakkoluulojen ja stereotypioiden purkamisessa sekä suvaitsevaisuuden, ymmärryksen ja monimuotoisuuden edistämisessä ja korostaa, että koulutus on keskeinen väline rakenteellisen syrjinnän ja rasismin lopettamiseksi yhteiskunnissamme;

16. kehottaa jäsenvaltioita tuomitsemaan rasistiset ja afrofobiset perinteet, kuten kasvojen mustaamisen, ja pidättäytymään niistä;

17. kehottaa EU:n johtajia järjestämään lähitulevaisuudessa Euroopan rasisminvastaisen huippukokouksen rakenteellisen syrjinnän torjunnasta Euroopassa; kehottaa komissiota esittämään kattavan rasismin ja syrjinnän vastaisen strategian sekä kansallisia rasismin vastaisia toimintasuunnitelmia koskevan EU:n kehyksen, jonka yhdessä osiossa käsitellään nimenomaisesti näiden ilmiöiden torjuntaa lainvalvontayksiköissä ja jossa noudatetaan moniperusteista lähestymistapaa; kehottaa neuvostoa ***muodostamaan*** erityisen tasa-arvoa käsittelevän neuvoston kokoonpanon; kehottaa EU:n toimielimiä perustamaan toimielinten välisen työryhmän torjumaan rasismia ja syrjintää EU:n tasolla;

18. kehottaa jäsenvaltioita edistämään syrjinnän vastaista politiikkaa kaikilla aloilla ja laatimaan tiiviissä yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan ja asianomaisten yhteisöjen kanssa kansallisia rasismin vastaisia toimintasuunnitelmia, joissa käsitellään muun muassa koulutusta, asumista, terveyttä, työllisyyttä, poliisitoimintaa, sosiaalipalveluja, oikeusjärjestelmää sekä poliittista osallistumista ja edustusta;

([15]) https://www.dw.com/en/germany-over-500-right-wing-extremists-suspected-in-bundeswehr/a-52152558

19. pyytää soveltamaan kaikissa syrjinnän vastaisissa politiikkatoimissa moniperusteista ja sukupuoleen perustuvaa lähestymistapaa moniperusteisen syrjinnän torjumiseksi;

20. kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan toimenpiteitä monimuotoisuuden lisäämiseksi poliisivoimissa ja luomaan puitteet poliisin ja yhteisöjen väliselle vuoropuhelulle ja yhteistyölle;

21. kehottaa painokkaasti torjumaan kaikenlaista syrjintää EU:ssa ja kehottaa siksi neuvostoa välittömästi käynnistämään uudelleen ja saattamaan päätökseen syrjimättömyyttä koskevasta horisontaalisesta direktiivistä käytävät neuvottelut, jotka ovat olleet pysähdyksissä siitä alkaen, kun komissio ehdotti direktiiviä vuonna 2008;

22. tuomitsee kaikentyyppiset viharikokset ja vihapuheen, joita esiintyy EU:ssa päivittäin sekä verkossa että sen ulkopuolella, ja muistuttaa, että rasistinen ja muukalaisvihamielinen puhe ei kuulu sananvapauden piiriin;

23. vaatii jäsenvaltioita panemaan täytäntöön rasismin ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin 28. marraskuuta 2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/913/YOS ja valvomaan asianmukaisesti sen noudattamista erityisesti tutkimalla ennakkoluulojen vaikutusta rotuun, kansallisuuteen tai etniseen alkuperään perustuvissa rikoksissa ja varmistamalla, että rasistiset viharikokset kirjataan ja tutkitaan, niihin syyllistyneet asetetaan syytteeseen ja heille määrätään seuraamuksia; kehottaa lisäksi komissiota tarkastelemaan ja tarvittaessa tarkistamaan puitepäätöstä ja sen täytäntöönpanoa sekä ryhtymään toimiin niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät pane sitä täysimääräisesti täytäntöön;

24. muistuttaa jäsenvaltioita siitä, että poliisia koskevia valituksia varten olisi perustettava riippumattomia mekanismeja, jotka johtaisivat poliisin virkavirheitä ja väärinkäytöksiä koskevien tapausten tutkintaa; korostaa, että demokraattinen poliisitoiminta edellyttää sitä, että poliisi on vastuussa toimistaan lain edessä, viranomaisille ja koko palvelemalleen yleisölle; katsoo, että vastuuvelvollisuuden keskeinen edellytys on vaikuttavien ja tehokkaiden valvontavälineiden ylläpitäminen;

25. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ryhtymään toimiin (EU:n rotusyrjintädirektiivin määritelmän mukaisesti) rodun ja etnisen alkuperän mukaan eriteltyjen, vapaaehtoisten ja nimettömien lisätietojen keräämiseksi; katsoo, että jos etniseen alkuperään perustuvaan syrjintään ja viharikoksiin liittyviä tietoja ryhdyttäisiin keräämään, sen olisi tapahduttava ainoastaan rasismin ja syrjivien puheiden ja tekojen perimmäisten syiden tunnistamiseksi ja torjumiseksi ja sen yhteydessä olisi noudatettava asiaankuuluvaa kansallista lainsäädäntöä ja EU:n tietosuojalainsäädäntöä;

26. panee merkille, että komissio aikoo esittää ensimmäisen oikeusvaltiota koskevan suppean vuosikertomuksensa; toistaa Euroopan parlamentin kehotukset demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevasta kattavasta mekanismista, jonka olisi käsitettävä rasismi- ja syrjintätilanteen seuranta kaikissa EU:n jäsenvaltioissa;

27. tuomitsee poliisi- ja lainvalvontaviranomaisten käyttämän rotuun ja etniseen alkuperään perustuvan profiloinnin ja katsoo, että poliisi- ja lainvalvontaviranomaisten on toimittava esimerkillisesti rasismia ja syrjintää vastaan; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita kehittämään politiikkoja ja toimenpiteitä, joilla torjutaan syrjintää ja lopetetaan rotuun tai etniseen alkuperään perustuva profilointi kaikissa muodoissaan rikosalan lainvalvonnassa, terrorismin vastaisissa toimissa ja maahantulotarkastusten yhteydessä; korostaa erityisesti, että lainvalvontaviranomaisten käyttöön tulevat uudet teknologiat on suunniteltava ja niitä on käytettävä siten, että ne eivät aiheuta rodullisten ja etnisten vähemmistöjen syrjinnän riskiä; ehdottaa toimia, joilla tehostetaan poliisille ja lainvalvontaviranomaisille annettavaa rasismin ja syrjinnän torjuntastrategioita koskevaa koulutusta sekä ehkäistään ja tunnistetaan rotuprofilointia ja vastataan siihen; kehottaa jäsenvaltioita huolehtimaan siitä, että poliisiväkivalta ja poliisin väärinkäytökset eivät jää rankaisematta ja ne tutkitaan asianmukaisesti, niihin syyllistyneet asetetaan syytteeseen ja heille määrätään seuraamuksia;

28. tuomitsee valtion viranomaisten väkivaltaiset ja suhteettomat toimet; kehottaa asianomaisia viranomaisia varmistamaan avoimen, puolueettoman, riippumattoman ja tehokkaan tutkinnan tapauksissa, joissa voimankäytön epäillään tai väitetään olleen suhteetonta; muistuttaa, että lainvalvontaviranomaisia on aina pidettävä vastuullisina siitä, että nämä täyttävät velvollisuutensa ja noudattavat asiaankuuluvia oikeudellisia kehyksiä ja toimintakehyksiä, erityisesti lainvalvontaviranomaisten voimankäyttöä ja tuliaseiden käyttöä koskevia YK:n perusperiaatteita;

Perjantai 19. kesäkuuta 2020

29. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että lainvalvontaviranomaisten voimankäyttö on kaikissa tilanteissa laillista, oikeasuhteista ja tarpeellista ja että siihen turvaudutaan vasta viimeisenä keinona ihmiselämää ja fyysistä koskemattomuutta suojaten; toteaa, että liiallinen voimankäyttö väkijoukkoja vastaan on vastoin suhteellisuusperiaatetta;

30. palauttaa mieliin kansalaisten oikeuden tallentaa poliisiväkivallan tapahtumia ja mahdollisuuden käyttää tallenteita todisteina, ja muistuttaa, ettei poliisi tai asiasta vastaava viranomainen saisi koskaan uhata ihmisiä, jos nämä tallentavat tapahtumia, tai velvoittaa heitä tuhoamaan todisteita tai riistää heiltä heidän tavaroitaan estääkseen heitä antamasta todistajanlausuntoa;

31. pyytää komissiota perustamaan riippumattoman asiantuntijaryhmän, jolle annetaan tehtäväksi laatia EU:n omat poliisin eettiset ohjeet, joissa vahvistetaan oikeusvaltioperiaatetta noudattavissa demokraattisissa yhteiskunnissa toimivan poliisin tavoitteita, toiminnan tuloksia ja valvontaa varten periaatteet ja suuntaviivat, jotka voivat myös auttaa poliiseja noudattamaan päivittäisessä työssään asianmukaisesti rasismin, syrjinnän ja etnisen profiloinnin kieltoa;

32. korostaa, että vapaa lehdistö on demokratian peruspilari; panee merkille toimittajien ja kuvajournalistien tärkeän tehtävän kohtuutonta väkivaltaa koskevien tapausten raportoimisessa ja tuomitsee kaikki tapaukset, joissa heihin on tarkoituksellisesti kohdistettu väkivaltaa;

33. kehottaa asiaankuuluvia EU:n virastoja, muun muassa perusoikeusvirastoa, Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirastoa (CEPOL) ja Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastoa (Europol), tehostamaan toimivaltuuksiensa puitteissa toimiaan rasismin ja syrjinnän torjumiseksi;

34. kehottaa sitoutumaan seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä vakavasti rasismin ja syrjinnän torjuntaan kaikkialla EU:ssa; pitää valitettavana, että otsakkeeseen ”Oikeusala, perusoikeudet ja arvot” ehdotettua määrää supistettiin huomattavasti komission tarkistetuissa monivuotista rahoituskehystä koskevissa ehdotuksissa; kehottaa komissiota vastaamaan tehokkaasti huoleen siitä, että joidenkin jäsenvaltioiden riippumattoman kansalaisyhteiskunnan toimintatila kapenee yhä voimakkaammin; muistuttaa, että on tärkeää varmistaa riittävä rahoitus rasismin ja syrjinnän vastaisten kansalaisyhteiskunnan toimijoiden toiminnan tukemiseen;

35. korostaa, että tahojen, jotka harjoittavat rodullistettuihin yhteisöihin kohdistuvaa syrjintää tai tekevät päätöksiä tai toteuttavat toimenpiteitä, jotka johtavat siihen, ei pitäisi voida saada rahoitusta unionin talousarviosta;

36. tuomitsee sen, että ääriainekset ja muukalaisvihamieliset poliittiset voimat kaikkialla maailmassa turvautuvat enenevässä määrin historiallisten ja tieteellisten tosiasioiden ja tilastojen vääristelyyn ja käyttävät sellaista symboliikkaa ja retoriikkaa, jossa kuuluu totalitaarisen propagandan kaiku muun muassa rasismin, antisemitismin sekä vähemmistöjä kohtaan tunnetun vihan muodossa;

37. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, ihmisoikeuksista vastaavalle EU:n erityisedustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan neuvostolle, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle, Yhdistyneille kansakunnille, Yhdysvaltain presidentille Donald Trumpille ja hänen hallinnolleen sekä Yhdysvaltain kongressille.